

jeg det anderledes, end det ærede Medlem sagde. Saa er det blevet sagt, at nu saae det saa galt ud i Nalborg, Nørre-Sundby og Hjørring med de mange Bærtshusholdere, der bleve rigere end Bønderne, Rikere Herrer, hvorledes dømme De ikke ved den Slags Overdrivelser den Befolkning, der har havt politisk Frihed siden 1849, og som skulde have havt den endnu — det er ganske vist borte! Har den tilstaa sin Kraft og sin materielle Evne hos Bærtshusholderne? Atter her paastaar jeg — de Herrer kunne have et modsat Menning, jeg siger det ikke for at fornærme dem — atter her se De ikke Støben for bare Trøer, de tage Undtægelsen og gjøre den til Regel. Kommunalbestyrelserne have det jo i deres Magt efter den bestaaende Lovgivning efterhaanden at indskrænke disse Bærtshusholderes Antal, hvis det er nødvendigt, og det forekommer mig ogsaa naturliger, at det bliver det end at lægge Bevillingerne over til Ministeren. Jeg har ikke talt om Politiet, men Andre have gjort det og have sagt, at Loven ikke vil kræve mere Polit. Jeg tror, at de Herrer se fejl derpaa, enhver ny indskrænkende Bestemmelse i Folkets Sædvaner kræver, hvis den skal overholdes, forøget Tilsyn, det er logisk rigtigt, det kan ikke betvivles. Folkets Sædvaner ere jo for dem, der søge Bærtshus engang imellem, og ogsaa for dem, der søge det jævnlige, at der lukkes til sædvanlig Sengetid. Jeg taler nu ikke bestemt imod det her Foreslaede, jeg veed, at det eksisterer andre Steder, men jeg veed ogsaa andre Steder, hvor jo Alt er forbudt om Søndagen. Vilde Folk spille Stat i deres egen Stue, maa de trække sig helt ind i Bærelset for ikke at forærge Noget, der gaar forbi med, at de ikke læse i Bibelen. Men dersom man tror, at Søndagens rette Brug derved fremmes bedre end andre Steder, hvor man om Søndagen kan gjøre hvad man vil, tror jeg, at man tager storlig fejl, og jeg tror, at man atter gjør sig skyldig i det at tage Undtægelsen for Regelen, naar man vil borttage den eneste Aften, Folk egentlig have. Jeg kan antage, at den eneste Aften, den største Del af vort Samfund kan øve den Virksomhed, som ligger udenfor deres daglige Slid og Møje, altsaa deres Foreningsvirksomhed, deres Samtaler om deres Jagtforhold, enten det nu er i Byen eller paa Landet, om deres materielle Forhold og deres Samtaler om Forhold som Kommune og Statsborgere, det er Lørdag Aften efter deres slidsomme Dage med 12—14 Timers Arbejde paa mange Steder, til fætte Tider endnu mere, og ikke Søndag Aften, alt Fald for dem, der ikke have Haand eller Villie

til at holde blaa Mandag, tror jeg det falder. Der er vistnok mange af de Herrer, det betvivler jeg ikke, der staa op tidlig om Morgen, men stod vi i det Hele taget tidligere om Morgen, vilde vi se Arbejderne vandre deres halve eller tretvart Mil ind fra Yderkanterne og fra Steder endnu længere borte, udenfor den store By for at komme til Arbejdsstedet og der arbejde deres 12 Timer og saa atter vandre tilbage. Denne Trællegang giver ingen Fristelse, naar blot de have et Hjem til at komme paa Bærtshuse de sædvanlige Aftener. De have overhovedet ingen Leilighed til at komme i Samtale med deres Kolleger i deres Jag og med deres Medborgere. Dette sker ved Sammenkomsterne om Lørdagen, en dristig Arbejder har det saaledes, at det næsten ikke er ham muligt at udføre disse Foreningspligter, som man egentlig har som Statsborger, uden at erstatte det ved Hvilte Søndag Morgen. Det er disse Arbejdere, De ville rømme generende, fordi De trø derved at rømme Drikkeriet, men her møder saa dette: „Du skal der griber ind i Borgernes selvstændige personlige Frihed lige overfor den usfadelige Ting at drikke sig en Bajer, lidt Punch osv., og det er jo et Forhold, som for Resten ikke kommer Andre ved. Thi, mine Herrer, vilde vi paa samme Maade forhindre dem, der aldrig behøve at komme i Bærtshuse, fordi de have deres Dngang, deres Selskaber og som, naar de ere dygtig sulde, kunne puttes ind i en Droste og fjøres hjem, vilde vi gribe ind med Bestemmelser, hvorved Alle blive lige efter deres Forhold, da blev Stillingen en anden, og saa er det ogsaa et Spørgsmaal om den almindelige Tilslutning fra høiere Steder kunde blive saa varm. Denne Sag har altsaa flere Sider, der bør overvejes. Naar jeg nu imidlertid har gjort disse Bemærkninger, er det ikke for at komme Forslagsstillerne til Livs. Deres Hensigt er ubetinget god, og jeg billiger den. Jeg kritiserer kun Midlet. Naar der er Forskjel i Udtalelserne om flere af disse Forhold, herover det paa vort forskellige Syn paa disse Sager og paa de Midler, som skulle anvendes for med Betsignelse at bekæmpe aandelige Ondter.

B. Pedersen: Jeg har med megen Interesse hørt paa denne Diskussion, og det er jo Noget, der ikke er underligt, at man kan interessere sig for det Spørgsmaal, som her omhandles. Entighed er vistnok fuldt ud tilfede hos Alle, naar der er Tale om at modvirke et Onde, som Driksældigheden jo altid medfører. Men det er ikke fuldt